

Η «ελληνικότητα» και «δημοκρατικότητα» του Ιησού

Στο βιβλίο των Θεοδοσίου και Δανέζη, “Στα Χρόνια του Βυζαντίου” (εκδόσεις Δίαυλος, Αθήνα 2010), που το θέμα του είναι η μελέτη της επιστήμης στο Βυζάντιο, είδαμε ήδη μια παρέκβαση για το θέμα της ελληνικότητας του Βυζαντίου. Μέσα σε αυτό το βιβλίο, υπάρχει και μια δεύτερη μεγάλη αυτή τη φορά παρέκβαση (σελ 112-6), όπου οι συγγραφείς μας εξηγούν ότι η Εκκλησία απομακρύνθηκε από το δόγμα του Χριστού και αυτό ήταν το πρόβλημα. Επίσης μας λένε ότι η χριστιανική διδασκαλία έχει σχέση με τις αρχαιοελληνικές αξίες, κάτι που δεν μπορεί να αφεθεί έτσι απλά. Με τον τρόπο αυτό προσπαθούν ίσως να δικαιολογήσουν κατά κάποιο τρόπο, γιατί στην Δύση υπήρξε εξέλιξη της επιστήμης σε αντίθεση με το Βυζάντιο.

Είναι κατανοητό ότι για έναν σύγχρονο άνθρωπο που θέλει να λέγεται επιστήμονας αλλά έχει γεννηθεί μέσα στα νάματα της Ορθοδοξίας χωρίς να τα έχει ήδη ανατρέψει, υπάρχει μεγάλο πρόβλημα. Βλέπει τον πόλεμο της Εκκλησίας κατά της επιστήμης και πρέπει να τον δικαιολογήσει με κάποιο τρόπο, να βρει που είναι το στραβό. Επειδή αυτό δεν διανοείται να το δει στην βάση της θρησκείας - στην θεωρούμενη αδιαμφισβήτητη θεότητα, το ρίχνει στην Εκκλησία που πήρε στραβό δρόμο, μη κατανοώντας η Εκκλησία τα πραγματικά μηνύματα του Χριστού, την στιγμή που ο ίδιος τα έχει καταλάβει.

Ας δούμε τι πράγματι νομίζουν ότι κατάλαβαν οι δύο αυτοί επιστήμονες, οι παρενθέσεις και οι υπογραμμίσεις δικές μου:

“Η απομάκρυνση από το δόγμα του Χριστού”

Έτσι τιτλοφορείται η παρέκβαση και ξεκινάει: “...Βασικές έννοιες της χριστιανικής διδασκαλίας υπήρξαν εκείνες της αγάπης, της ισότητας, της εσωτερικής ελευθερίας, της οικουμενικότητας και του μέτρου των πραγματικών αναγκών στην επιδίωξη απόκτησης υλικών αγαθών”. Αυτά είναι η ουσία του τι μας δίδαξε ο Χριστός κατά τους συγγραφείς.

Παρακάτω μας λένε ότι για να οικειοποιηθεί το κράτος την Εκκλησία έπρεπε να

γίνουν αλλαγές στις έννοιες αυτές δηλαδή:

1. Ο Χριστιανισμός να καταστεί μιλιταριστικός,
2. Να δοξάζει με κάθε μέσον τις τάσεις χλιδής και πλούτου ως μέσου διάκρισης,
3. Να αντικαταστήσει την αγάπη του Θεού με τον φόβο του Θεού.

Η μετάλλαξη αυτή έγινε με την ιδεοληψία της συνολικής αποδοχής των κανόνων και των δογμάτων του προχριστιανικού ιουδαϊκού φονταμενταλισμού από τον Ιησού. Πράγμα που κατά τους συγγραφείς δεν είναι αληθές γιατί:

- * Ο Ιησούς δεν τηρούσε την ημέρα του Σαββάτου.
- * Βρισκόταν σε ολομέτωπη αντίθεση με το ιουδαϊκό ιερατείο.
- * Συνέτριψε τον σκληρό πυρήνα της Παλαιάς Διαθήκης που αναγκάζει τον Ιουδαϊσμό να είναι αντεκδικητικός, εθνικιστικός, ρατσιστικός και ταξικός.

Το δόγμα του είναι παγκόσμιο, δεν διαχωρίζει άνδρες-γυναίκες, φτωχούς-πλούσιους κ.λπ., υπάρχουν μόνο πολίτες του Θεού με ίσα δικαιώματα και ευθύνες.

Εδώ έρχεται το κερασάκι. “Με τον τρόπο αυτό το δόγμα του Χριστού ταυτίζεται απόλυτα με το πιο προηγμένο ελληνικό φιλοσοφικό δόγμα, το Δόγμα της Δημοκρατίας”, (Ναι σωστά διαβάσατε). Το επιστημονικό αυτό βιβλίο συνεχίζει όμως για να μας το αιτιολογήσει “όπως περιγράφεται στις Πράξεις των Αποστόλων (ΙΕ΄ 12), στην αποστολική Σύνοδο μετείχε “πᾶν τὸ πλῆθος” των πιστών. Ας σημειωθεί μάλιστα ότι οι αποφάσεις λαμβάνονταν με τη σύμφωνη γνώμη των αποστόλων, του κλήρου και του λαού”. Ακολουθούν άλλα παραδείγματα συμμετοχής του πλήθους λένε αυτοί (του όχλου διορθώνω) στην εκλογή και χειροτονία του κλήρου όλων των βαθμίδων και αποφάσεων σε συνόδους (φέρει για παράδειγμα τις συνόδους της Ελίρας (305) και της Καλκούτας (789)(!).

Συνεχίζουν οι συγγραφείς πιστεύοντας ίσως ότι μπορούν να μας τρελάνουν τελείως και γράφουν: “Ο Ιησούς μπορεί να γεννήθηκε εκτός του φυσικού ελληνικού χώρου, αλλά ήταν Έλληνας, υπό την έννοια ότι μετείχε της ελληνικής σκέψης και εξέφραζε με τον πιο αυθεντικό τρόπο τα πιο ευγενικά ιδανικά της δημοκρατίας, παγκοσμιότητα ιδεών, ανεκτικότητα, σεβασμό στον πλησίον, ελευθερία σκέψης και έκφρασης”.

Αφού παρακάτω μας, πουν το πλέον εντυπωσιακό: “Όμως ο Ιησούς έκανε ακόμα μία εκπληκτική τομή για την εποχή του, την οποία δεν αναδεικνύουν οι θεολόγοι, οι οποίοι υποτίθεται ότι υπηρετούν και προάγουν το δόγμα του. Ως εκείνη τη στιγμή, τα ιερατεία όλων των πολιτισμών διατηρούσαν υπό τον έλεγχό τους και

τους τρεις πολιτιστικούς πυλώνες, τον πυλώνα της εσωτερικής φιλοσοφίας, τον πυλώνα της επιστημονικής κοσμοθεωρίας και τον πυλώνα της κοινωνικής φιλοσοφίας. Με τον τρόπο αυτό ήλεγχαν (τα ιερατεία) τόσο τις θρησκευτικές, όσο και τις επιστημονικές και πολιτικές δομές της κοινωνίας... Ο Ιησούς...ξεχώρισε τους τρεις αυτούς πυλώνες διατυπώνοντας την άποψη ότι η θεολογία και ο Θεός απηχούν μόνο την έκφραση της ψυχής, του πνεύματος και του θείου. Συγχρόνως ένωσε το δόγμα Του με αυτό της κλασικής ελληνικής φιλοσοφικής σκέψης, δομώντας έτσι ένα ελληνιστικό χριστιανικό δόγμα (Ωϊμέ)... Ξεχωρίζει δηλαδή τους τρεις αυτούς πολιτιστικούς πυλώνες κρατώντας για τη θρησκεία Του τον έλεγχο του πυλώνα που θεραπεύει την ψυχή και το πνεύμα του ανθρώπου. Ωστόσο, η μεγάλη αυτή τομή είχε ήδη θεμελιωθεί στο πλαίσιο της ελληνικής φιλοσοφίας. Έτσι μπορούμε να υποστηρίξουμε χωρίς φόβο ότι ο Χριστός εκφράζει, εμμέσως πλην σαφώς ένα βαθύ ελληνιστικό πνεύμα... Ο Ιησούς επαναδιατυπώνει με σαφήνεια τις πιο εξελιγμένες ελληνιστικές πολιτισμικές αρχές, και προσπάθησε απεγνωσμένα να τις διδάξει σε ένα κοινό πολωμένο εναντίον των Ελληνιστών...".

Σχόλια στο κείμενο των συγγραφέων

Προσωπικά έμεινα άφωνος και είμαι σίγουρος και αρκετοί από εσάς. Είναι γνωστό ότι πολλοί "νεοέλληνες" εκφράζουν αυτές τις προτεσταντικές απόψεις, ότι δηλαδή η μεταγενέστερη θεολογία διαστρέβλωσε το μήνυμα του Χριστού, το οποίο προφανώς ήταν τόσο ξεκάθαρο, που αυτοί το καταλαβαίνουν καλύτερα από όλους τους Αγίους και μεταγενέστερους θεολόγους. Επίσης υπάρχουν τάσεις υποβάθμισης της Παλαιάς Διαθήκης κάτι που η ίδια η Εκκλησία έχει καταδικάσει και που όπως θα δούμε είναι ανέφικτο. Η "ελληνικότητα" όμως του Χριστού και η "δημοκρατικότητα" του σημαίνει ότι δεν έχουμε ιδέα τι σημαίνουν οι λέξεις. Η ενσωμάτωση αυτού του κειμένου (όπως και του προηγούμενου περί ελληνικότητας του Βυζαντίου) σε ένα επιστημονικό σύγγραμμα, για να αιτιολογήσει τον τρόπο που η Εκκλησία συμπεριφέρθηκε τόσο σκαιά στις επιστήμες και γενικά στην άλλη άποψη, δεν κάνει τίποτα άλλο από το να μειώνει το έργο και την αξιοπιστία των συγγραφέων.

Καταρχήν για την οικονομία του κειμένου θα ξεπεράσουμε το θέμα της ιστορικότητας του Ιησού, αν είναι υπαρκτός και μάλιστα όπως τον περιγράφουν τα επίσημα κείμενα της Εκκλησίας, ή ένας δημιουργημένος ήρωας, που η ζωή του είναι σύζευξη της δράσης πολλών Μεσσιών της εποχής, με την δράση κάποιου άγνωστου και άσημου δασκάλου, που έδωσε απλές ηθικές συμβουλές λίγο διαφορετικές των άλλων, και του φορτώθηκαν όλα τα υπόλοιπα για να

θαυματοποιήσουν τη δράση του, ένα θέμα που έχει αναλυθεί στο παρόντα χώρο με πάρα πολλά στοιχεία.

Θα χρησιμοποιήσω λοιπόν τα επίσημα κείμενα όπως τα έχουμε σήμερα. Μολονότι οι συγγραφείς φέρουν ένα μόνο χωρίο και δεν αιτιολογούν την άποψή τους, θα δεχτώ ότι υπάρχουν κάποια χωρία που θα συμφωνούσαν. Τα ξέρουμε άλλωστε και από άλλους απολογητές. Το θέμα όμως είναι ότι τα τέσσερα επίσημα ευαγγέλια είναι και αντιφατικά και διφορούμενα. Σε πολλά σημεία έχουν τόσες αντιφάσεις μεταξύ τους, που ο κάθε ένας μπορεί να πάρει ότι θέλει από αυτά και να υποστηρίξει επίσης ότι θέλει. Με τον ίδιο τρόπο που κάνουν οι προαναφερθέντες επιστήμονες, θα χρησιμοποιήσω αντίστοιχα χωρία για να αποδείξω ότι δεν ξέρουν τι λένε.

Η σχέση Παλαιάς και Καινής Διαθήκης

Η σχέση αυτή είναι τόσο προφανής και ξεκάθαρη που μόνο ένας τυφλός δεν την βλέπει. Υπάρχουν δεκάδες χωρία που την υπενθυμίζουν συνέχεια για να δείξουν ότι η έλευση του Μεσσία-Χριστού είχε ήδη προβλεφθεί. Γίνονται μονίμως αναφορές στον Μωυσή και τον Αβραάμ, τους πατέρες, τους προφήτες και τον Νόμο, αλλά το σπουδαιότερο είναι το σωτηρολογικό μήνυμα του Χριστού, όπως το έθεσε ο Πάυλος (Προς Εβραίους 11: 9-22). Ο Χριστός ήρθε στην γη ως ο αναμενόμενος Μεσσίας, για να λυτρώσει τον άνθρωπο από τις αμαρτίες που του έχουν φορτωθεί από το Αρχαίο Κακό –δηλαδή το προπατορικό αμάρτημα. Η μη παραδοχή του Κακού αυτού ή η συμβολοποίησή του, μετατρέπει τον Χριστό από Σωτήρα, σε έναν απλό ηθικολόγο, και φυσικά την ανάγκη ύπαρξης της Εκκλησίας περιττή, όπως ήδη έχει αναφερθεί από τον Μέσκο στο “Σοκ και Δέος”.

Ας δούμε λίγο αναλυτικά τα επιχειρήματα περί διαφορετικότητας του Χριστού με τον ιουδαϊσμό όπως τα αναφέρει το βιβλίο αυτό.

Το γεγονός ότι ο Χριστός δεν τηρούσε αυστηρά την ημέρα του Σαββάτου δεν λείπει απολύτως τίποτα, και σήμερα υπάρχουν πάρα πολλοί ορθόδοξοι Εβραίοι που δεν την τηρούν σε σχέση με λίγους και ακραίους. Από μόνο του αυτό δεν δείχνει καμιά ανατροπή του Νόμου, το αντίθετο. Το γεγονός επίσης ότι κατηγορεί το ιερατείο σε αρκετά σημεία, δεν σημαίνει τίποτα περισσότερο, παρά ότι κατηγορεί ακριβώς την τυπολατρία τους, την προσήλωσή τους στον τύπο του Νόμου και όχι στην ουσία του, όπως την φανταζόταν εκείνος. Το θέμα της οικουμενικότητας του μηνύματός του, που θα δούμε παρακάτω (αν ισχύει ή όχι), πάλι δεν τον φέρνει σε αντίθεση, ακόμα και αν δεχτούμε ότι είναι έτσι ακριβώς. Ποια η διαφορά αν ο

Νόμος απευθύνεται μόνο στους λίγους ή τους πολλούς, αφού ο Νόμος είναι ο ίδιος.

Κράτησα για το τέλος το θέμα της συντριβής, όπως αναφέρουν, του σκληρού πυρήνα της Παλαιάς Διαθήκης που αναγκάζει τον Ιουδαϊσμό να είναι αντεκδικητικός, εθνικιστικός, ρατσιστικός και ταξικός. Προφανώς ξεχνούν οι συγγραφείς ότι τα αναφερόμενα στον Νόμο κείμενα, αποτελούν δράσεις του Πατέρα του Χριστού προς τον περιούσιο λαό με τον οποίον συνήψε συμφωνία που σφραγίστηκε με συγκεκριμένη τελετή (να κόψουν την άκρη [ακροβυστία] από το μόριο τους), να τον λατρεύουν δηλαδή χωρίς όρια, για να τους φέρει και να τους δώσει την γη της Επαγγελίας. Το ότι δείχνει ανεκτικότητα και περνάει κάποια μηνύματα αγάπης χωρίς να ανατρέπει την βάση των ιερών κειμένων, σημαίνει ότι τα αποδέχεται χωρίς συζήτηση. Την ουσία φυσικά αυτών, δηλαδή πως ακριβώς τα εννοούσε θα την δούμε παρακάτω. Η ρήση “αγαπάτε αλλήλους” φαίνεται να αναιρεί την ανταποδοτικότητα της πράξης, δεν καταργεί όμως την ουσία της Παλαιάς Διαθήκης. Δεν είναι η Παλαιά Διαθήκη μόνο μια θεολογία ανταποδοτικότητας. Ο πυρήνας της δείχνει τέτοιος μόνο για κάποιον που την αρνείται όπως εμείς, και οι νεορθόδοξοι ελληνοχριστιανοί που νομίζουν ότι μπορούν να βγάλουν από την Ορθοδοξία την Παλαιά Διαθήκη. Για διαβάστε όμως τα εβραϊκά κείμενα να δείτε τι συμβολισμούς και νοήματα βγάζουν πέρα από την ανταποδοτικότητα και τον εθνικισμό τους οι Εβραίοι. Ο ίδιος ο Χριστός το ξεκαθάρισε, δεν ήρθε για να καταλύσει τον Νόμο, αλλά να τον ενισχύσει. Άλλωστε ο εθνικισμός είναι κάτι που ο ίδιος ο Θεός φαίνεται να τον προκαλεί, διαχωρίζοντας τον λαό αυτό από τους γύρω του “ειδωλόλατρες”. Ο Χριστός δεν λέει κάτι διαφορετικό, μόνο σε αυτούς απευθύνεται, τα απολωλότα πρόβατα όπως λέει και τους αντιδιαστέλλει με τα “κυνάρια” τους άλλους. Ποτέ δεν δίδαξε ή απευθύνθηκε από μόνος του σε άλλους μη Εβραίους.

Ας δούμε το θέμα της χριστιανικής διδασκαλίας και αυτά που θεωρούν οι συγγραφείς ως ουσιαστικά, συμπτυγμένα σε ομάδες.

Αγάπη - εσωτερική ελευθερία - ανεκτικότητα

Η αγάπη είναι συνδυασμός συναισθήματος, διαύγειας νου, πνευματικότητας, και σίγουρα είναι προσωπική υπόθεση για τον κάθε ένα. Αν στο “αγαπάτε αλλήλους” εννοείται η αγάπη, και μάλιστα σε όλους, τότε δεν δείχνει πολύ σοφή παρότρυνση. Ποιος άνθρωπος αγαπά ανεξέλεγκτα; Αυτή η ρήση μπορεί να απευθύνεται στα παιδιά των λουλουδιών. Αν είσαι μαστουρωμένος πράγματι μπορείς να τα βλέπεις όλα θελκτικά και αγαπημένα, δεν μιλάμε όμως για την πραγματική κοινωνία, η δε πράξη και ιστορία έχουν δείξει ότι αυτό δεν μπορεί να συμβαίνει σε φυσιολογικούς

ανθρώπους. Το πόσο εύκολο, πρακτικό και χρήσιμο είναι αυτό, το έχει απαντήσει η ψυχολογία. Το ενδιαφέρον είναι ότι ο βιασμός της θέλησης να αγαπάς με το ζόρι, αρνούμενος τα συναισθήματά σου, έρχεται σε αντίθεση με το επιχείρημα της “εσωτερικής ελευθερίας”.

Η κοινωνική πρακτική που ήταν και είναι η ηθική της κοινωνίας, είναι η λογική προσέγγιση που ακόμα και κάποιος να έχεις αντιπάθεια για κάποιον, δεν είναι πρακτικό και ωφέλιμο να δείξει την αντιπάθεια του, γιατί η σύγκρουση είναι αντιπαραγωγική και ο άνθρωπος είναι από τη φύση του κοινωνικό ον, άρα κατά κανόνα κάνει προσπάθειες σύγκλησης παρά σύγκρουσης που θα φέρει η εξωτερίκευση αυτής της αντιπάθειας. Αυτό είναι “ανεκτικότητα”, δεν είναι όμως αγάπη, και φυσικά δεν περίμενε ο πλανήτης τον Χριστό για να την διδάξει.

Η έννοια της “εσωτερικής ελευθερίας” υπήρξε σε όλο της το μεγαλείο στην αρχαιοελληνική σκέψη, γιατί μόνο άνθρωποι με εσωτερική ελευθερία μπορούν να αναπτύξουν μια τέτοια υπέροχη τέχνη σαν τις αρχαϊκής και κλασικής εποχής και μια φιλοσοφία που δεν δίνει στενές απαντήσεις αλλά δημιουργεί συνεχώς νέα ερωτήματα. Από την άλλη όποιος θεωρεί ότι έχει την μία και απόλυτη αλήθεια, αυτό και μόνο τον καθιστά περιορισμένο και ανελεύθερο.

Η αγάπη από την πλευρά του Θεού, αν καταλαβαίνουμε τι σημαίνει, θα έπρεπε να είναι απόλυτη, θα ήταν αναμενόμενο να εκφραζόταν σε πλήρη απάληψη του ανθρώπινου πόνου. Αυτό θα περίμενε η ανθρωπότητα από έναν υιό θεού που υποτίθεται ότι αγαπάει. Για σκεφτείτε, έχετε μπροστά σας το ποιο αγαπημένο σας πρόσωπο που λατρεύετε και αυτό πονάει. Εσείς όμως έχετε την δυνατότητα να του απαλύνετε τον πόνο δεν θα το κάνατε; (Φυσικά όταν θέλεις να αποδείξεις το πιο παράλογο πράγμα, πάντα υπάρχει μια λογική εξήγηση, και οι απολογητές είναι μανούλες σε αυτά, έχουν την σχετική απάντηση, μόνο που είναι σαθρή και δεν πείθουν. Η απάντηση περιλαμβάνει την γνωστή δοκιμασία που κάνει ο Θεός στον άνθρωπο ή ότι ο πόνος προέρχεται από τις πράξεις μας. Από εκεί και πέρα ξεκινάει το παιχνίδι: Αυτός που κάνει καλές πράξεις ο Θεός τον δοκιμάζει ή τον επιβραβεύει, αυτός που κάνει κακές πράξεις, δοκιμάζεται για να γίνει καλός, τι γίνεται όταν ο κακός κάνει συνέχεια κακές πράξεις και συνέχεια επιβραβεύεται; το παιχνίδι συνεχίζει αλλάζοντας τερέν, Ο Θεός αφήνει κάποιους κακούς να επιβραβεύονται για να δοκιμάσει τους καλούς κ.λπ. κ.λπ. κατά τα άλλα όπως θα δείτε παρακάτω μιλάνε για ισότητα).

Ας δούμε κάποια θέματα αγάπης, ηθικής και ισότητας από τις προτάσεις του

Χριστού.

Ένα θέμα είναι η συμπεριφορά προς τους γονείς και η προτροπή ώστε οι μαθητές του να εγκαταλείψουν την οικογένειά τους (Λουκάς 14: 26, Ματθαίος 10: 35-6, Ματθαίος 19: 29).

Άλλο θέμα είναι η σωτηρία (το θαύμα) του παράλυτου στην δεξαμενή της Βηθζαθά στην Ιερουσαλήμ (Ιωάννης 5: 1-7). Ο Χριστός ο υποτιθέμενος θεός της Αγάπης, βρίσκεται στο κέντρο του ανθρώπινου πόνου των Εβραίων, όλοι οι ανάπηροι, τυφλοί, άρρωστοι παραπληγικοί είναι μαζεμένοι εκεί περιμένοντας το θαύμα, άλλα ο Χριστός δεν ασχολείται μαζί τους. Βρίσκει έναν άρρωστο που βρίσκεται όσο πιο μακριά γίνεται από όλους, σχεδόν απέξω, τον σώνει (!) και φεύγει τρέχοντας, λέγοντάς του να διαδώσει ποιος τον έσωσε (!), σαν να πρέπει όλο αυτό να γίνει, μόνο και μόνο για να τεθεί το θέμα του Σαββάτου σε νέα βάση.

Τρίτο θέμα είναι η παραβολή η αναφερόμενη στον Λουκά (19: 27), *“πλὴν τοὺς ἐχθροὺς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ’ αὐτοὺς, ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἔμπροσθέν μου”*, που μας αφήνει σε απορία από το ύφος κυρίως του Θεού της Αγάπης.

Ισότητα

Σήμερα ξέρουμε ότι ισότητα δεν υπάρχει, ήδη από την στιγμή της γέννησης έχουμε ενσωματωμένες μέσα μας διαφορετικές προδιαθέσεις για πολλά θέματα που άπτονται της ηθικής και της βιολογικότητάς μας, οι ανισότητες αυτές διαφοροποιούνται ακόμη περισσότερο από το οικογενειακό, το κοινωνικό και το εθνικό περιβάλλον που διαμορφωνόμαστε σαν άνθρωποι χαρακτήρες.

Η ισότητα των ανθρώπων όπως την βλέπει ο Χριστός είναι όπως ακριβώς την βλέπει αλλά την εκφράζει καλύτερα ο Παύλος. Δηλαδή στα μάτια του Θεού και μόνο, είμαστε όλοι ίσοι (στα δύο προηγούμενα παραδείγματα βέβαια δεν φάνηκε αυτό), αλλά οι ανισότητες που υπάρχουν στην πραγματική ζωή δεν απασχολούν, δεν αναφέρονται δεικτικά που σημαίνει ότι είναι αποδεκτές, ο Παύλος μάλιστα τις σχολιάζει. Αυτό είναι προφανές και μόνο από το γεγονός ότι όπως όλοι μας λένε, δεν ήρθε για να ελευθερώσει από την σκλαβιά τους Ιουδαίους, αλλά για να δώσει το μήνυμά του. Η επίγεια λοιπόν ελευθερία και ισότητα δεν είναι κάτι που απασχολεί τον Χριστό. Η ρήση, *“τά τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καί τα τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ”*, το επιβεβαιώνει. Είμαστε όλοι παιδιά του Θεού και προφανώς ίσοι στα μάτια του, αλλά αυτή η ισότητα ίσως εκφρασθεί μόνο όταν πεθάνουμε. Μόνο που

και εδώ ο ίδιος λέει, ότι θα μας κρίνει (θα διαχωρίσει δηλαδή) για το αν θα μετέχουμε της βασιλείας των ουρανών ή θα μας στείλει εκεί “όπου οι φάυλοι θα βασανίζονται στην Κόλαση αιωνίως” (Μάρκος 9: 43-8), που σημαίνει ότι ούτε εκεί θα υπάρχει ισότητα.

Η περίφημη λοιπόν χριστιανική ισότητα είναι λέξη χωρίς ουσιαστικό νόημα (γήινο ή επουράνιο), πέρα από την φαντασία των χριστιανών.

Οικουμενικότητα - παγκοσμιότητα ιδεών

Δεν υπάρχει τίποτα στα λόγια του Χριστού που να δείχνει παγκοσμιότητα ιδεών, ο πρώτος που κάνει το μήνυμα του Χριστού “παγκόσμιο” είναι ο Παύλος. Ειδικά το οποιοδήποτε ηθικό κήρυγμα που είπε κάποιος, μπορούμε να πούμε ότι είναι παγκόσμιο, αφού μέσες άκρες όλοι αποδεχόμαστε κάποια βασική ηθική, αλλά αυτό δεν κάνει το έργο κάποιου οικουμενικό. Ο ίδιος ο Χριστός, δείχνει επανειλημμένα να ενδιαφέρεται μόνο για τους Ιουδαίους που τους θεωρεί απολωλότα πρόβατα, δηλαδή ότι έχουν ξεφύγει από τον ίδιο δρόμο (Ματθαίος 10: 5-6, 15: 24, 9: 12-3), δεν θέλει καν να ασχοληθεί ή να θεραπεύσει τους άλλους (τους προσδιορίζει κιόλας τους εθνικούς και Σαμαρείτες -σήμερα αυτό θα το λέγαμε σίγουρα ρατσισμό), και όταν το έκανε αυτό μια φορά, στο περιστατικό με την Ελληνίδα-Συροφοινίκισσα, φαίνεται σαν να υποχωρεί από την πάγια θέση του. Το ενδιαφέρον για την “οικουμενικότητά” του σε αυτό το συμβάν, είναι ότι τους άλλους (τους μη Ιουδαίους -συγκεκριμένα τους Έλληνες), τους λέει...κυνάρια. (Κατά Μάρκον 7: 27-28) . Τώρα το πόσο ηθικό (ή μη ρατσιστικό) ήταν αυτό το συγκεκριμένο ή το γενικό μήνυμα του Χριστού, το αγγίξαμε λίγο πάρα πάνω, αλλά έχει απαντηθεί κατάλληλα και σε άλλες δημοσιεύσεις.

Το μέτρο της επιδίωξης και απόκτησης υλικών αγαθών

Εδώ υπάρχει ένα ενδιαφέρον παράδειγμα που ο Χριστός λέει ξεκάθαρα ότι δεν υπάρχει μέτρο. Οι πλούσιοι όπως και να ορίζονται αυτοί, δεν πρόκειται ποτέ να μπουν στην “βασιλεία των ουρανών” (Ματθαίος 19: 23-4). Αυτό από μόνο του παρά την στρογγυλοποίηση της Εκκλησίας και την συνειδητή αγνόησή του από τους χριστιανούς, είναι ταξική διάκριση όπως και να το μεταφράσουμε.

Η δημοκρατία του Χριστού και η δημοκρατία της Εκκλησίας - Ελευθερία σκέψης και έκφρασης

Στο κείμενο που με αφορμή τους ίδιους συγγραφείς διερευνήσαμε την ελληνικότητα του Βυζαντίου, φαίνεται ξεκάθαρα και σε συντομία ότι η δημοκρατία δημιουργήθηκε σταδιακά κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Δεν

ήταν θέμα DNA, δεν ήταν θεόσταλη, δεν ήταν θέμα εξυπνάδας των Ελλήνων. Η δημοκρατία και ο ενεργός πολίτης ήταν αποτέλεσμα των συνθηκών και της διάθεσης για ελευθερία. Επίσης η δημοκρατία δημιούργησε με την σειρά της, σειρά άλλων αξιών, στις περισσότερες από τις οποίες αναφερόμαστε όταν μιλούμε για “ελληνικότητα” και που έβαλαν τις βάσεις του σύγχρονου μπορούμε ίσως να πούμε δυτικού “πολιτισμού”. Αναρωτιέμαι σε ποία χωρία βρήκαν οι συγγραφείς κάτι που να θυμίζει δημοκρατικότητα, σε ένα άνθρωπο που προέρχεται από έναν λαό που δεν έχει σχέση σε τίποτα με αυτήν. Όσο για την ελευθερία σκέψης και έκφρασης αρκεί μόνο το “όποιος δεν είναι μαζί μου είναι εναντίον μου” (“ὁ μὴ ὦν μετ’ ἐμοῦ κατ’ ἐμοῦ ἐστίν”, Ματθαίος 12: 30), Λουκάς 11: 23), κάτι που ξαναειπώθηκε από πολλούς “δημοκράτες” έκτοτε.

Η λέξη και μόνο “δόγμα” δεν έχει καμιά σχέση με οτιδήποτε το ελληνικό, το δόγμα είναι στον αντίποδα της ελεύθερης διάνοιας και έκφρασης, καθώς και της ίδιας της δημοκρατίας. Το δόγμα είναι θεόσταλτο και υποχρεωτικό, η δημοκρατία όχι είναι απλή πρακτικότητα.

Πολλοί απολογητές για να μας δείξουν την δημοκρατικότητα του Χριστού, αναφέρουν το κουτσορευμένο χωρίο “*Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν*”, που θέλουν να μας πουν ότι ο Χριστός δεν υποχρεώνει κανέναν για να τον ακολουθήσει, υπάρχει ελευθερία απόφασης άρα δημοκρατία. Εσκεμμένως ξεχνούν ότι το χωρίο έχει και συνέχεια: “*ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι*” (Ματθαίος 16: 24, Μάρκος 8: 34, Λουκάς 9: 23) που λέει τι πρέπει να κάνει αυτός που θέλει να ακολουθήσει τον Χριστό, δηλαδή να απαρνηθεί τον εαυτό του. Δεν αναφέρεται λοιπόν στην ελεύθερη βούληση αλλά της προϋπόθεσης για να ακολουθήσει κάποιος τον δάσκαλο και μόνο που σημαίνει απάρνηση του εαυτού άρα και βιασμό της βούλησης. Που είναι ακριβώς η δημοκρατικότητα; που η ελληνικότητα; Ποιος Έλληνας θα έλεγε ή θα δεχόταν το “*Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι*”, τι σχέση έχει αυτό με το “*αἰὲν ἀριστεύειν*”, ή το “*Γινῶθι σ’ αὐτόν*”; Τι σχέση έχει η απόλυτη πίστη που ζητάει ο Χριστός, με την φιλοσοφία και τον ορθολογισμό των Ελλήνων;

Η Δημοκρατία στην Εκκλησία είναι ένα θέμα. Το χωρίον που φέρνουν σαν στοιχείο οι συγγραφείς (Πράξεις Αποστόλων 15: 12) αναφέρει “*Ἐσιώπησε δέ πᾶν τὸ πλῆθος*”, μόνο που από τι συνίστατο το “πλήθος” το λέει παραπάνω (15: 6): “*συνήχθησαν οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι, διὰ τὸ σκεφθῶσι...*”.

Όσο είμαστε λίγοι, ίσως μπορούμε να μαζευτούμε και να λύσουμε “δημοκρατικά”

κάποια θέματα αφού ο Χριστός φεύγοντας δεν άφησε εμφανώς κάποιον να ξεχωρίσει, φτάνει να βλέπουμε τα πράγματα με το ίδιο μάτι. Αν όμως καταλαβαίνουμε λίγο διαφορετικά το δόγμα του Χριστού τότε υπάρχει θέμα. Αμέσως λοιπόν εμφανίστηκαν χιλιάδες διαφορετικές γνώμες, που όμως δεν αντιμετωπίστηκαν με δημοκρατικές διαδικασίες. Εμφανίζονται πύρινοι λόγοι εκατέρωθεν, με την χρήση της ρητορικής, την γνώση της φιλοσοφίας και φυσικά αφορισμών, όχι όμως για να βγει μια δημοκρατική απόφαση, αλλά για να επικρατήσει η μία φατρία -αίρεση πάνω στην άλλη με σκοπό την εκμηδένισή της.

Η έκφραση του τριαδικού δόγματος δείχνει την τάση της φασιστοποίησης αυτής ξεκάθαρα. Όλοι πρέπει να έχουν μία θέληση κατά το πρότυπο της Τριάδας (τρία διαφορετικά πρόσωπα μία όμως κοινή θέληση), η όποια διαφορετική άποψη πρέπει να συντριβεί και τα όπλα και οι νόμοι του Βυζαντίου από τον 4ο αιώνα και μετά βοήθησαν σε αυτό και αυτό κόστισε και πολύ αίμα. Η παρουσία λαϊκών λοιπόν σε συνελεύσεις και χειροτονίες και η φωνή-ψήφος “άξιος άξιος” δεν έχουν καμιά σχέση με δημοκρατικές διαδικασίες, με ισηγορία και ισονομία, αλλά με δράση κατευθυνόμενου όχλου, που στην εκκλησιαστική ιστορία είναι πάντα παρών και δυνατός, και δρα συνήθως υπέρ των απόψεων των ιεραρχών που επικράτησαν, και επέφερε πολλές καταστροφές.

Νομίζω όμως ότι το χαρακτηριστικότερο χωρίο στο ίδιο κείμενο των Πράξεων, που δείχνει την “δημοκρατικότητα” της πρώτης Εκκλησίας, είναι το συμβάν με τον Ανανία και την γυναίκα του Σαπφείρη. Οι πιστοί αυτοί πούλησαν τον αγρό τους για να συνδράμουν την Εκκλησία, αλλά δεν έφεραν όλο το ποσό στον Πέτρο, κράτησαν κάτι τις για τα γηρατειά τους, το αποτέλεσμα είναι ότι δολοφονήθηκαν από τον Πέτρο επειδή του είπαν ψέματα! (Πράξεις Αποστόλων 5: 1-11) και το ζουμί είναι στο τέλος “*ἐπέπεσε φόβος μέγας ἐφ’ ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα*”. Και εδώ ο φόβος είναι φόβος όχι σεβασμός όπως συνήθως μας λένε, είναι ο φόβος της θεοπρόβλητης εξουσίας.

Ξεχώρισε τους τρεις πυλώνες (της εσωτερικής φιλοσοφίας, της επιστημονικής κοσμοθεωρίας και της κοινωνικής φιλοσοφίας)

Εδώ ίσως θα πρέπει να κάνουμε τον ντετέκτιβ να δούμε τι ακριβώς εννοούν οι συγγραφείς. Το μόνο σχετικό χωρίο ίσως είναι το “*Ἀπόδοτε οὖν τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ*” (Ματθαίος 22: 21), που λένε ότι διαχωρίζει την θρησκευτική από την πολιτική εξουσία. Αυτή η φράση ειπώθηκε κάτω από συνθήκες που η Βίβλος εξηγεί ξεκάθαρα. Δεν ήταν συγκεκριμένη θέση-ιδεολογία, αλλά απάντηση σε ερώτηση παγίδα, που φυσικά αντανακλά μια ιδεολογία. Το ότι

στην πραγματικότητα ξεχωρίζει την φορολογία του Καίσαρα που μπορούμε ίσως να γενικεύσουμε σε πολιτική, από την θρησκεία, μπορεί άραγε να στηρίξει όλο αυτό το οικοδόμημα που ισχυρίζονται οι συγγραφείς, θέλει πολύ φαντασία κατά την γνώμη μου. Το θέμα της επιστήμης και της φιλοσοφίας, είναι άγνωστο στο κήρυγμα του Χριστού, το “ερευνάτε τα γραφάς” είναι προφανές ότι αναφέρεται στον Νόμο, αφού μόνο με αυτόν ασχολείται και με τον τρόπο εφαρμογής του, αν πρέπει ή όχι να είναι τυπικός. Πως λοιπόν ακόμα και αν δεχτούμε γενικευτικά ότι ο Χριστός, θεωρεί τους δύο πρώτους πυλώνες ξέχωρους, οι συγγραφείς το γενικεύουν επιπλέον και αυθαίρετα και στον τρίτο (της επιστήμης) που τον αγνοεί παντελώς;

Επίλογος

Είδαμε σε αυτό το κείμενο μία από τις μεθόδους που κάποιοι σύγχρονοι χριστιανοί ετοιμάζονται να εγκαταλείψουν το σκάφος της ορθόδοξης Εκκλησίας πριν αυτό διαλυθεί και τα ιδεολογήματα που δημιουργούν. Η “ελληνικότητα” του Χριστού βρίσκεται προφανώς μόνο στα μυαλά των κυρίων Θεοδοσίου και Δανέζη. Το τι ονομάζουν “ελληνικότητα” - “δημοκρατία”, το πόσο άγνοια έχουν της ίδιας της θεολογίας τους, το πως επιλέγουν (ούτε καν επιλέγουν -αφήνουν να εννοηθούν) συγκεκριμένα χωρία και αγνοούν άλλα, για να πείσουν για την επιστημονική τους ορθότητα είναι τραγικό. Αν ήταν ένα απλό απολογητικό κείμενο δεν θα έδινε καμμία σημασία, το γεγονός ότι εμφανίζεται σε επιστημονικό σύγγραμμα, νομίζω ότι προκάλεσε αυτόματα τον σχολιασμό του.

Η εποχή που αναφερόντουσαν οι ιδεοληψίες του κάθε ενός σαν θέσφατα χωρίς αντίλογο, έχει παρέλθει. Δεν μπορούμε να αφήνουμε πλέον αναπάντητη την θολούρα των χριστιανών που ακόμα έχουν την απεριόριστη εξουσία και τα μέσα, να δημοσιεύουν αστήρικτες χαζομάρες μέσα σε επιστημονικά κείμενα.

Φιλίστωρ